

BUDSJETT 2022

ØKONOMI- OG HANDLINGSPLAN

2022-2025

KOMMUNEDIREKTØRENS
INNSTILLING

INNLEIEING

TID FOR OMSTILLING

KREVJANDE, IKKJE UMOGELEG

Bakteppe til den situasjonen vi har i dag:

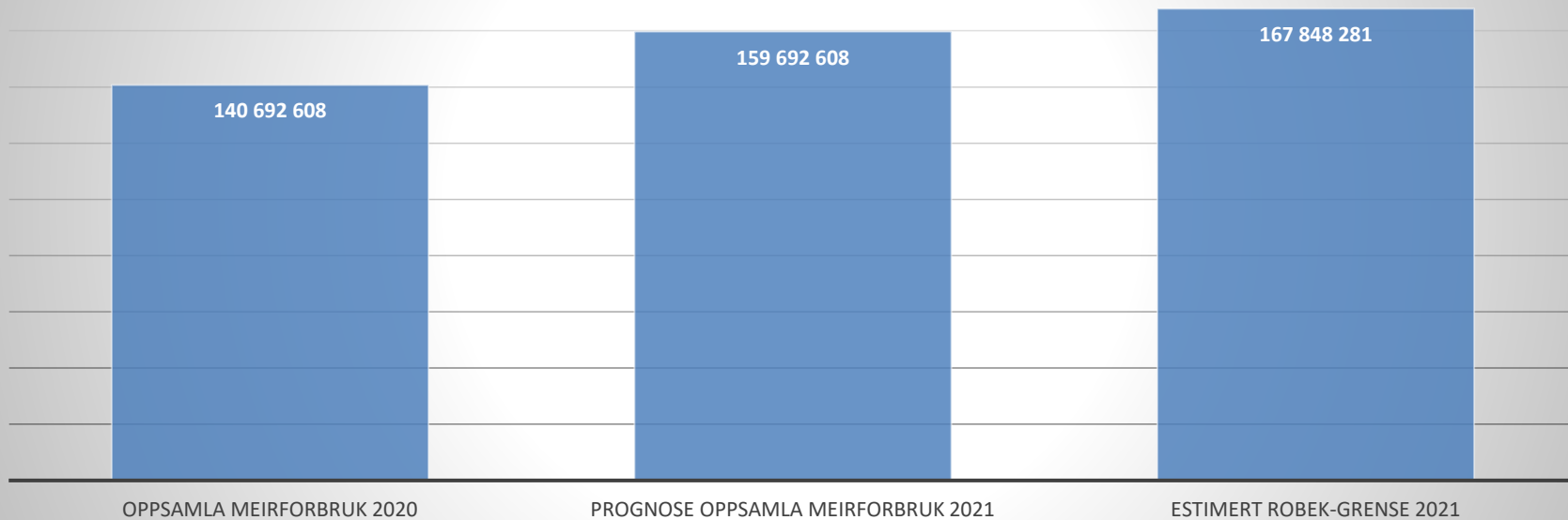
- Kommunereforma
- Pandemi
- Ubalansar i drift
- Urealistiske investerings-ønske

Vegen ut av situasjonen:

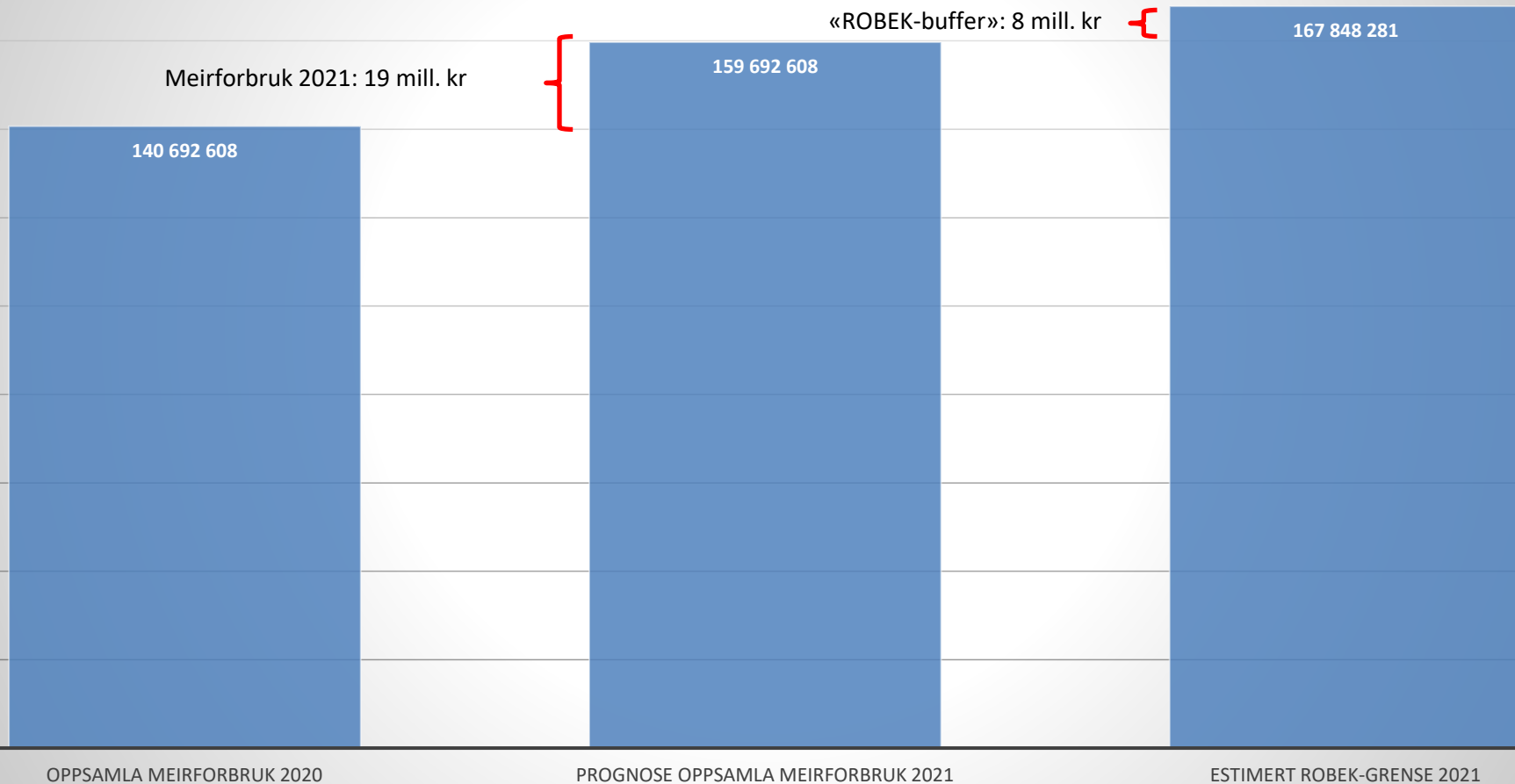
- Særs tøffe prioriteringar må til.
- Finansielle måltal som overordna styringsverktøy.

PROGNOSE 2021

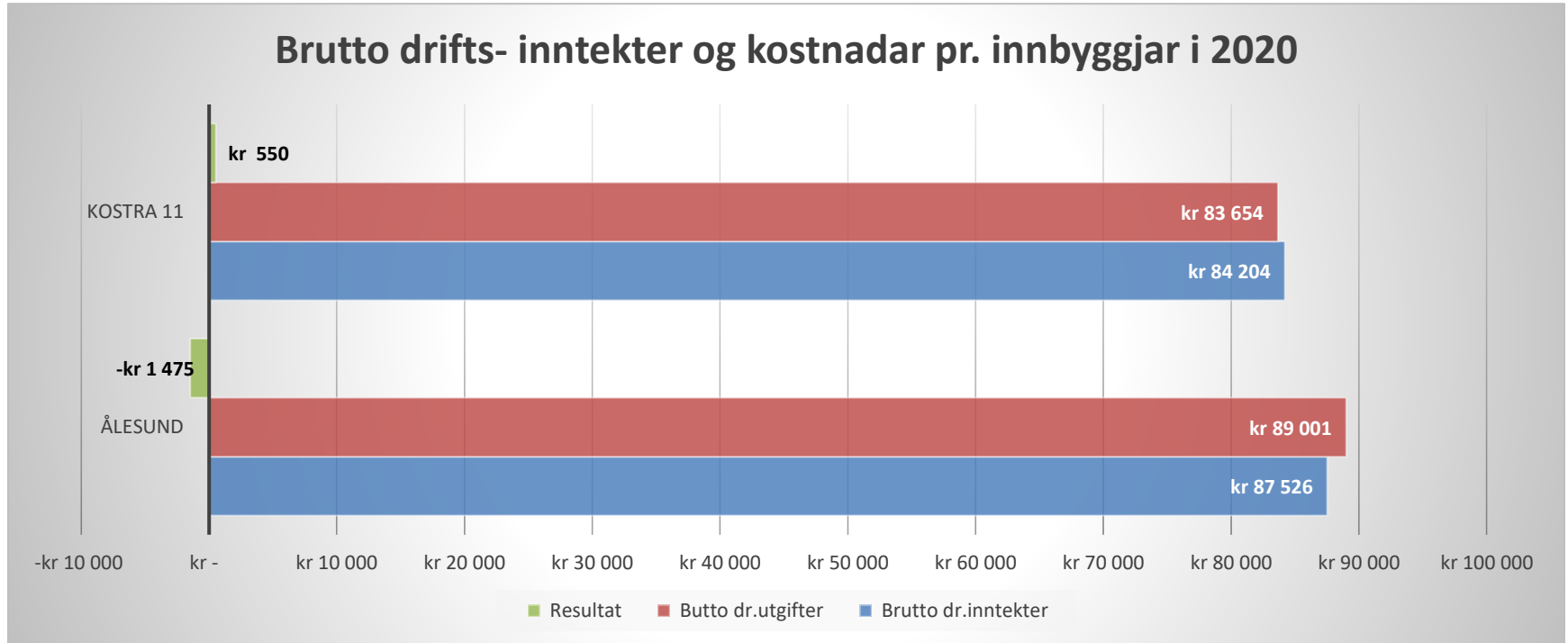
Prognose på oppsamla meirforbruk pr. 31.12.2021

Prognose på oppsamla meirforbruk pr. 31.12.2021

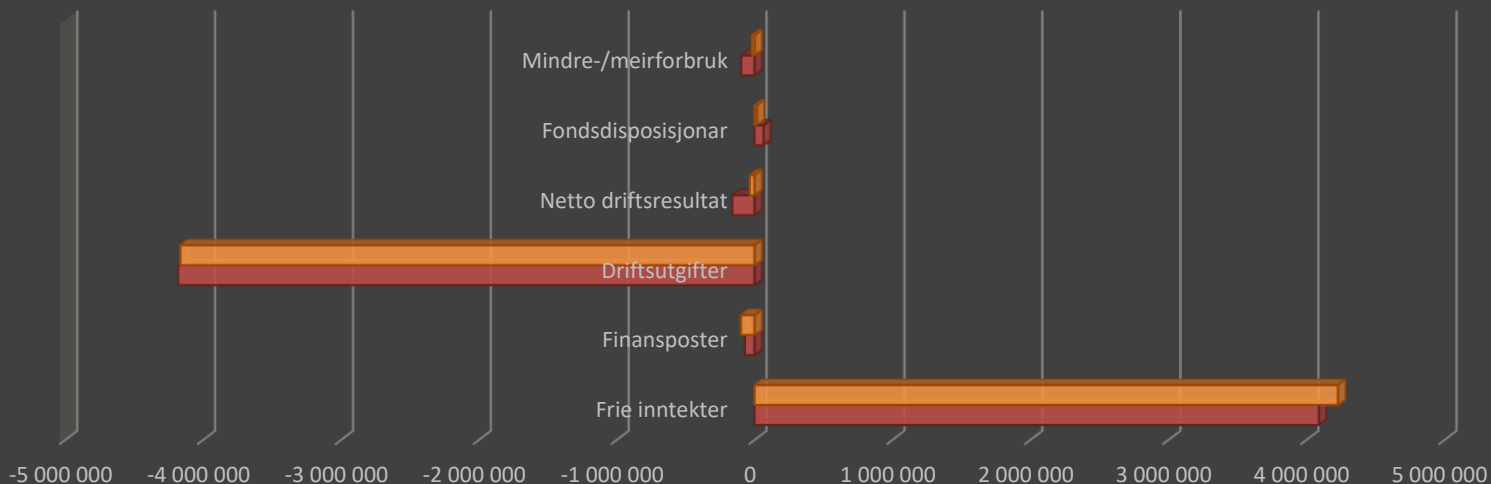

VI HAR EIT KOSTNADSPROBLEM

FRÅ 2020 TIL 2021

2021 VS. 2020

	Frie inntekter	Finansposter	Driftsutgifter	Netto driftsresultat	Fondsdisposisjonar	Mindre-/meirforbruk
■ Prognose 21	4 228 492	-98 529	-4 165 459	-35 496	16 183	-19 313
■ 2020	4 090 050	-70 231	-4 181 209	-161 390	64 560	-96 830

MÅL, STRATEGIAR OG FØRINGAR FOR

BUDSJETT 2022, ØKONOMI- OG HANDLINGSPLAN 2022-2025

ØKONOMISKE MÅL OG PRINSIPP

Mål: Etablere eit økonomisk berekraftig driftsnivå, slik at kommunen kan bygge opp og behalde sin økonomisk handleevne over tid.

§ 14-1. Grunnleggende krav til økonomiforvaltningen

Kommuner og fylkeskommuner skal forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid.

Kommuner og fylkeskommuner skal utarbeide samordnete og realistiske planer for egen virksomhet og økonomi og for lokalsamfunnets eller regionens utvikling.

ØKONOMISKE MÅL OG PRINSIPP

Forslag til nye finansielle måltal:

- a) Netto driftsresultat $> 1,75$ % av inntektene
- b) Disposisjonsfond > 5 % av inntektene
- c) Gjeldsgrad* < 90 % av inntektene

§ 14-2. **Kommunestyrets og fylkestingets plikter**

Kommunestyret og fylkestinget skal selv vedta

- a) økonomiplanen og årsbudsjettet
- b) årsregnskapene og årsberetningene
- c) finansielle måltall for utviklingen av kommunens eller fylkeskommunens økonomi**
- d) regler for økonomiforvaltningen (økonomireglement)
- e) regler for finans- og gjeldsforvaltningen (finansreglement).

* Gjeldsgrad definert som renteberande langsiktig lånegjeld med fråtrekk av lån til vidareutlån, ubrukte lånemiddel, ubundne investeringsfond og lån til sjølvkostinvesteringar.

ØKONOMISKE MÅL OG PRINSIPP

Hovudmål: Unngå ROBEK.

Delmål: Skape sunn balanse i drifta, representert ved økonomisk mål nr. 1 – netto driftsresultat > 1,75 %, og mål nr. 2 – disp.fond > 5 %.

Prinsipp for prioriteringar - driftsrammer:

1. Mål om kostranøytralt kostnadsnivå på sikt.
2. For å unngå ROBEK i 2022 er ikkje dette nok.
 - Dei som ligg lågare, må fortsatt ligge lågt.
 - Dei som ligg over, må ta store kutt.
 - Dei som ligg nær snittet må også ta store kutt.
 - Størst kutt i kommunedirektørens stabar.
3. Vridning av ressursbruk i tråd med strategi for «Heilskapleg innsatstrapp».

ØKONOMISKE MÅL OG PRINSIPP

Kostnadsnivå heng saman med at vi:

1. Gjer dei rette tinga.
2. Gjer ting rett.
3. Har dei rette strukturane.
4. Har rett tildelingsnivå.

Ålesund kommune skal:

1. Redusere kostnadar pr. tenestemottakar.
2. Redusere volum av tenester.
3. Prioritere tidlig innsats.

ØKONOMISKE MÅL OG PRINSIPP

Økonomisk handlingsregel: Gjeldsgrad < 90 %.

Prinsipp for prioriteringar - investeringar:

1. Investeringar som bidrar til effektivisering av drifta, og er i tråd med «Strategi for Heilskapleg innsatstrapp».
2. Investeringar som i stor grad er sjølvfinansierande, eller krev ein låg del av lånefinansiering.
3. Investeringar som ellers er heilt naudsynte av omsyn til evnen til å levere forsvarlege tenester.

DRIFTSRAMMER OG TILTAK

BUDSJETT 2022, ØKONOMI- OG HANDLINGSPLAN 2022-2025

DRIFTSRAMMER 2022

Område:	P mai 21	Konsekv.just. Ramme 22	Forslag 22	Endring i % ift. kons.just.	Omstilling og effektivisering	Nye tiltak
Kom.dir. staber	312 055	315 137	279 414	-11,3 %	-33 261	2 253
Helse og omsorg	1 028 846	974 635	960 387	-1,5 %	-133 483	93 349
Velferd og sysselsetting	681 285	652 749	631 209	-3,3 %	-48 797	35 370
Opplæring	1 389 137	1 386 336	1 313 445	-5,3 %	-74 597	0
Barn, familie og integrering*	349 812	320 451	355 666	11,0 %	-30 715	43 623
Kultur og medborgarskap	103 681	102 668	102 409	-0,3 %	-4 300	1 744
By, miljø- og stadutvikling	96 148	86 036	102 409	4,9 %	-4 709	6 295
Frie inntekter, finans m.m.	271 991	305 266	286 110	4,9 %	-4 349	971
SUM	4 232 955	4 143 278	4 018 895	-3,0 %	0	0
					0	0
					-334 211	183 605

* Barnevernsreformen er kompensert i rammetilskuddet med 12,3 mnok, og er tildelt kommunalområdet. Reell kostnad for kommunen vil trolig være det doble av dette.

DEI STØRSTE NYE TILTAKA ER

Tiltak	Økonomisk målbilete	Risiko
KOMMUNEDIREKTØRENS STABAR:		
Omstrukturering stabsområda	26,4 mill. kr	Svært høg
Lågare møteaktivitet i folkevalde organ	2,0 mill. kr	Middels
Auka inntekter frå tenestosal til eksterne	1,0 mill. kr	Lav

Krav til effektivisering også for dei kommunale føretaka og kyrkjeleg fellesråd.

DEI STØRSTE NYE TILTAKA ER

Tiltak	Økonomisk målbilete	Risiko
HELSE OG OMSORG:		
Ny org.struktur i pleie- og omsorgstenestene	7,4 mill. kr	Høg
Vridning av teneste – ref. innsatstrappa: Mål om redusert behov for institusjonsplassar. (Borgundheimen, Sanitetshjemmet)	59,7 mill. kr	Svært høg
Vridning av teneste – ref. innsatstrappa: Mål om redusert behov for institusjonsplassar.	7,8 mill. kr	Svært høg
Reduksjon i sjukefråver og innleid arb.kraft	10,0 mill. kr	Høg
Generell innsparing – 2 %	20,0 mill. kr	Høg

DEI STØRSTE NYE TILTAKA ER

Tiltak	Økonomisk målbilete	Risiko
VELFERD OG SYSSELSETTING:		
Ny org.struktur i pleie- og omsorgstenestene	4,9 mill. kr	Høg
Nytt bukollektiv på Klipra – trinn 1	4,5 mill. kr	Lav
Nytt bukollektiv på Klipra – trinn 2	3,9 mill. kr	Høg
Innsatstrappa – auka satsning på ambulante tenester, endring i bustadtilbod	27,5 mill. kr	Særs høg

DEI STØRSTE NYE TILTAKA ER

Tiltak	Økonomisk målbilete	Risiko
BARN, FAMILIE OG INTEGRERING:		
Ny org.struktur i pleie- og omsorgstenestene	2,7 mill. kr	Høg
Redusert ramme mot redusert integreringstilskot	10,2 mill. kr	Lav
Redusert bruk av fosterheimar/statleg familieheim	2,0 mill. kr	Middels

DEI STØRSTE NYE TILTAKA ER

Tiltak	Økonomisk målbilete	Risiko
OPPLÆRING:		
Endra tildelingspraksis spes.ped.	21,0 mill. kr	Høg
Reduksjon grunna færre elevar i grunnskulen	5,5 mill. kr	Middels
Grunnskule – tilpasning av leiar- og adm.kapasitet	3,5 mill. kr	Middels
Redusert overføring til private barnehagar	15,6 mill. kr	Lav
Ny organisering av spes.ped. – barnehagar	4,0 mill kr	Middels

DEI STØRSTE NYE TILTAKA ER

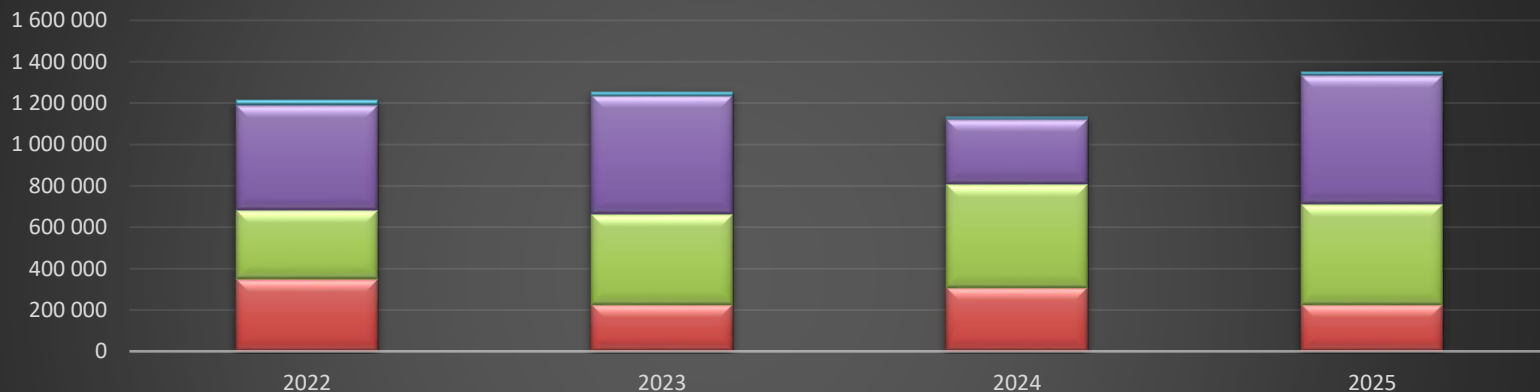
Tiltak	Økonomisk målbilete	Risiko
KULTUR OG MEDBORGARSKAP:		
Endra bibliotekstruktur	0,75 mill. kr	Middels
Auka salsinntekter frå tenestosal	0,29 mill. kr	Middels
Reduksjon i festivaltilskot	0,42 mill. kr	Middels
Fjerne tilskot til markering av nasjonaldag	0,35 mill. kr	Middels
MILJØ, BY- OG STADUTVIKLING:		
Avvikling av anleggs-/entreprenørverksemd	4,5 mill. kr	Middels

INVESTERINGAR

BUDSJETT 2022, ØKONOMI- OG HANDLINGSPLAN 2022-2025

5 MILLIARDAR KRONER

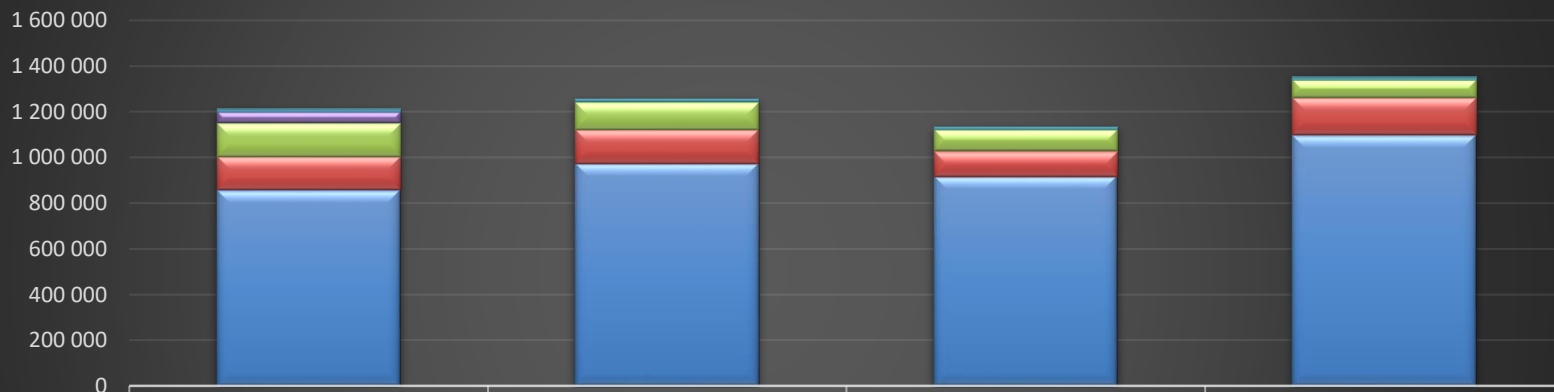
Investeringar 2022 - 2025

	2022	2023	2024	2025
Brann	21 900	17 800	9 400	15 400
ÅKE	509 858	574 153	314 639	623 513
Sjølvkostinvesteringar	330 800	436 000	500 000	488 000
Kommunekassa	349 293	225 100	307 820	224 950

3,8 MILLIARDAR I NYE LÅN

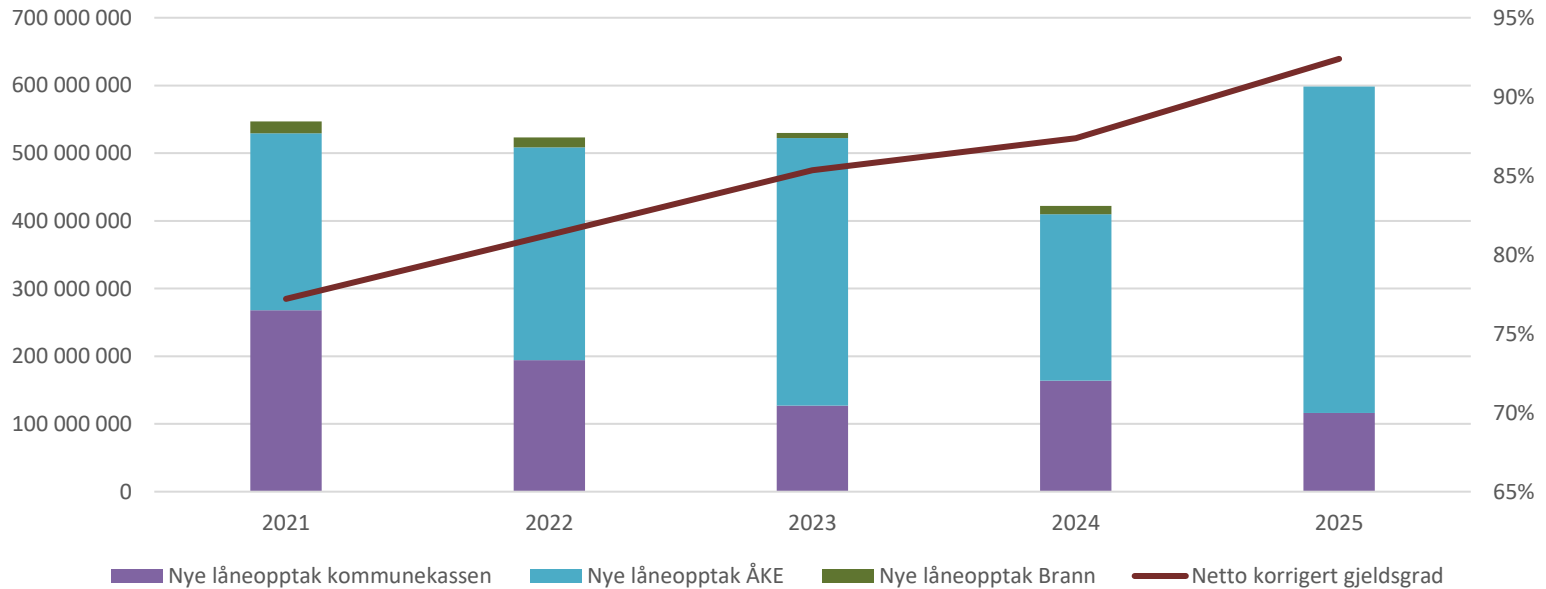
Finansiering 2022-2025

	2022	2023	2024	2025
Overføring frå drift	11 000	11 000	11 000	11 000
Salsinntekter	50 000	0	0	0
Tilskot frå andre	147 419	120 700	93 585	78 750
Mva-refusjon	146 506	148 266	109 782	163 083
Bruk av lån	856 927	973 087	917 492	1 099 030

GJELDSGRAD –EKS. SJØLVKOST

Utvikling i gjeldsgrad - 92 % i 2025

LISTE OVER DEI STØRSTE FORESLÅTTE INVESTERINGANE

BUDSJETT 2022, ØKONOMI- OG HANDLINGSPLAN 2022-2025

KOMMUNEKASSA

Hovudprosj.	2022	2023	2024	2025	Sum
Borgundfjordprosjektet "Renere fjord"	86 200	48 300	130 870	97 500	362 870
Oppgradering av veganlegg, hovudplan – Ytre	27 000	23 000	23 000	23 000	96 000
Bypakken	20 000	15 000	35 000	10 000	80 000
Gang og sykkelveg Nordre	24 750	8 000	8 500	9 000	50 250
Trafikksikring Indre	16 000	16 000	7 500	9 000	48 500
Oppgradering av veganlegg, Hovudplan indre/nordre	12 000	12 000	12 000	12 000	48 000
Lukking deponi	31 000	0	0	0	31 000
Helseplattformen Midt-Norge	0	10 000	10 000	10 000	30 000
Byen som regional motor - byrom med planlegging og opparbeid	16 950	12 100	0	0	29 050
Forurensa grunn - Gassverktomta	9 500	2 000	15 000	0	26 500
BRM-prosjekt Kiperviktorget	15 000	10 000	0	0	25 000
Veg Indre	6 000	3 000	13 000	3 000	25 000
IKT	12 000	12 000	0	0	24 000
Gatelys	5 500	5 500	5 500	5 500	22 000
Tursti ytre	5 600	5 000	5 000	5 000	20 600
Trafikksikring Ytre	5 000	5 000	5 000	5 000	20 000

SJØLVKOSTINVESTERINGAR

Hovudprosj.	2022	2023	2024	2025	Sum
Felles avløpsrenseanlegg på Kvasnes, Sula kommune	80 000	120 000	235 000	215 000	650 000
Leidningsfornying og separering (VA)	95 000	100 000	100 000	100 000	395 000
Nytt vassbehandlingsanlegg / reservevassforsyning / Brusdalsvatn	30 000	80 000	100 000	142 000	352 000
Generelle investeringar hovudplan (VA)	82 000	38 000	42 000	17 000	179 000
Fornyng av avløpsrenseanlegg	17 000	79 000	13 000	4 000	113 000
Sanering av kommunale direkteutslepp (Avløp)	25 000	19 000	10 000	10 000	64 000
Utb.avtaler anl.bidragsmod.	1 800	0	0	0	1 800

Hovudprosjekt	2022	2023	2024	2025	Sum
Hessa barneskole	30 000	110 000	110 000	49 013	299 013
Eidet barne- og ungdomsskole	45 000	165 000	80 310	0	290 310
Ny kulturskole (Sørsida)	0	0	0	250 000	250 000
Nytt helsebygg Moa	0	0	0	200 000	200 000
Emblem barneskole	108 000	5 148	0	0	113 148
Kjøp av tomt til - ny hovudbrannstasjon	95 000	0	0	0	95 000
Rehabilitering, vedlikehald, tilrettelegging og utvikling skular og barnehagar	18 000	25 000	25 000	25 000	93 000
Bustadar med bemanning - Moa/Spjelkavik - privat samarbeide	0	84 770	0	0	84 770
Rehabilitering, vedlikehald, tilrettelegging og utvikling kommunale formålsbygg og bus	15 500	22 000	22 000	25 000	84 500
Haramsøy barne og ungdomsskule	59 000	17 055	0	0	76 055
Brisingsstubben - Barne- og avlastningsbustadar	43 000	22 028	0	0	65 028
Nye Kolvikbakken ungdomsskole	49 788	0	0	0	49 788
Bustadar med bemanning - Olsvika	2 000	20 000	13 829	0	35 829
Brattvåg svømmehall - rehabilitering	5 000	30 000	0	0	35 000
Haug bustadar - bygetrinn 1	500	16 000	2 500	16 000	35 000
Bustadar for utviklingshemma	0	10 000	10 000	10 000	30 000

ÅKE FORTS.

Hovudprosjekt	2022	2023	2024	2025	Sum
Bustadar for flyktningar og vanskeligstilte	0	10 000	10 000	10 000	30 000
Bustadar for barn/unge - m/døgnbemanning	500	1 500	8 000	15 000	25 000
Miljøretta helsevern	3 000	8 000	8 000	5 000	24 000
Volsdalen bukollektiv	0	0	17 000	4 000	21 000
ENØK tiltak/prosjekt	5 000	5 000	5 000	5 000	20 000
Ny hovudbrannstasjon	2 000	10 000	1 000	3 000	16 000
Steinshamn Brannstasjon	7 000	4 152	0	0	11 152
Kjøp av bilar	2 000	2 000	2 000	2 000	8 000
Småhus for vanskeligstilte - Skodje	1 500	6 500	0	0	8 000
Wasmuthgården - rehabilitering	7 635	0	0	0	7 635
Skodje Ungdomsskule	4 300	0	0	3 000	7 300
Årøyhaugen barnehage	4 500	0	0	0	4 500
Osane idrettshall	0	0	0	1 500	1 500
Haug bustadar - undersøkingar/reguleringar	885	0	0	0	885
Tennfjord barnehage	750	0	0	0	750

Osane idrettshall: Skubbast ut i tid. Hessa barneskule blir utvida til å omfatte ein normal idrettshall.

KLIMABUDSJETT

BUDSJETT 2022, ØKONOMI- OG HANDLINGSPLAN 2022-2025

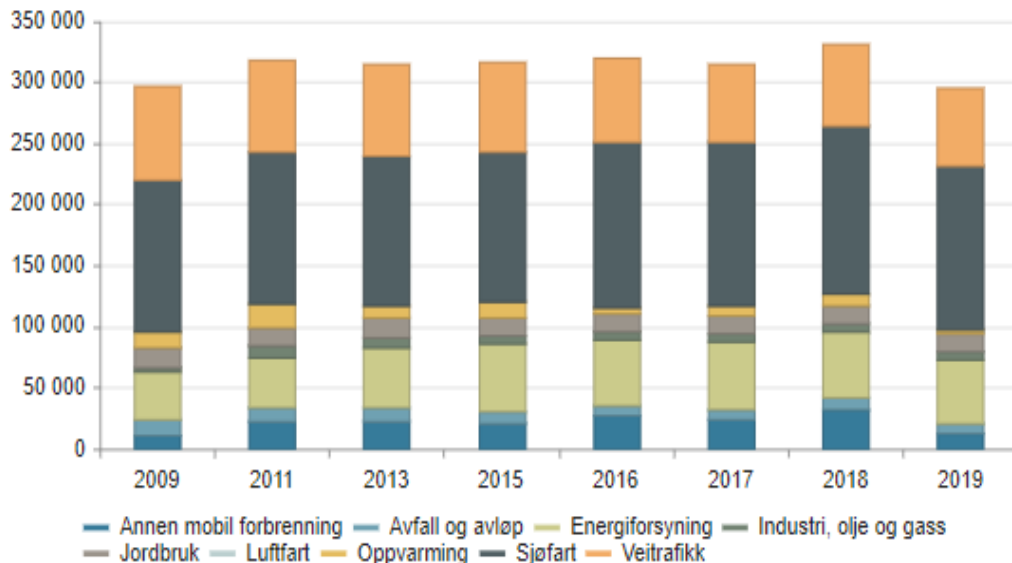
KLIMABUDSJETT

- Må sjåast på som ein første-versjon.
- Gir eit godt grunnlag å jobbe vidare frå.
- Kommunestyret har vedatt klimamål og «grøn strategi»:
 - Innan 2030 er klimagassutsleppa i Ålesund redusert med 60 prosent samanlikna med 2009 (direkte utslepp).
 - Ålesund sitt bidrag til klimagassutslepp utanfor kommunen er betydeleg lågare i 2030 enn i 2020 (indirekte utslepp).
 - Ålesund forvaltar naturen slik at naturlege karbonlager i vegetasjon og jordsmonn blir ivaretatt.
 - Ålesund skal vere eit nullutsleppssamfunn i 2050.

KLIMABUDSJETT

Utslepp av klimagassar per år

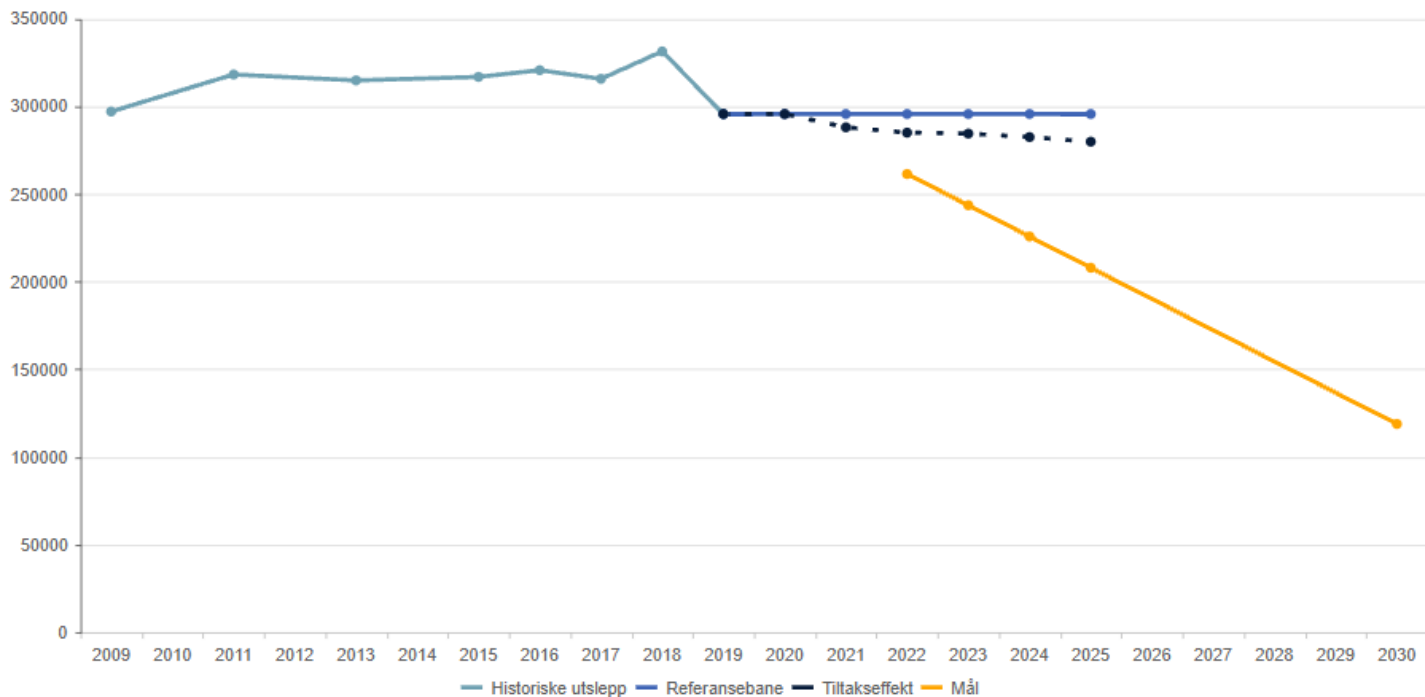
Grafen viser utslepp av klimagassar i tonn CO₂-ekvivalentar

Klimafotavtrykket til
kommuneorganisasjonen

DET ER LANGT TIL MÅLET

OPPSUMMERING

BUDSJETT 2022, ØKONOMI- OG HANDLINGSPLAN 2022-2025

OPPSUMMERING

- Omstilling er naudsynt – og mogeleg!
- Risikoen for å ikkje klare å omstille raskt nok til å unngå ROBEK er høg.
- Svært krevjande prioriteringar.
- Klimarekneskapen syner at det er naudsynt å jobbe systematisk med tiltak for å nå ambisiøse klimamål.